

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 03.02.1966, sp. zn. 7 Tz 85/65, ECLI:CZ:NS:1966:7.TZ.85.1965.1

Číslo: 21/1966

Právní věta: III. K výkladu ustanovení § 100 odst. 2 tr. ř.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 03.02.1966

Spisová značka: 7 Tz 85/65

Číslo rozhodnutí: 21

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Svědci

Předpisy: 141/1961 Sb. § 100 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 21/1966 sb. rozh.

I. Zjistí-li soud při hlavním líčení, že příbuzní obviněného byli v přípravném řízení vyslechnuti, aniž by byli poučeni ve smyslu § 100 odst. 2 tr. ř., nemůže z tohoto důvodu vrátit věc prokurátoru k došetření podle § 221 odst. 1 tr. ř., neboť nejde o podstatnou změnu okolností případu a tento nedostatek nevyžaduje k objasnění věci dalšího šetření. Takovou výpověď svědka sepsanou v přípravném řízení nelze při hlavním líčení ani přecíst (§ 211 odst. 3 tr. ř.). V tomto stadiu řízení musí uvedený nedostatek odstranit soud opětovným výslechem svědků.

II. Nedostatek poučení svědků (příbuzných obviněného) podle § 100 odst. 2 tr. ř. v přípravném řízení je však vadou přípravného řízení ve smyslu § 188 odst. 1 písm. f) tr. ř. a soud proto v takovém případě může věc vrátit po předběžném projednání obžalobu prokurátoru k došetření nebo opětovným výslechem svědků u hlavního líčení tento nedostatek odstranit.

III. K výkladu ustanovení § 100 odst. 2 tr. ř.

(Rozsudek Nejvyššího soudu z 3. 2. 1966 – [7 Tz 85/65](#).)

Okresní prokurátor podal dne 3. června 1965 u okresního soudu obžalobu na obviněného pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 221 odst. 2 tr. zák. spáchaný podle obžaloby tím, že dne 6. června 1965 v 18,30 hodin v K. v bytě občanky K uhodil několikrát silně pěstí do obličeje občana L, který po těchto ranách upadl na kamennou podlahu a utrpěl zranění (zlomení žebra, krevní podlitiny na obou

očních krajinách a na dolním rtu), mající za následek pracovní neschopnost v trvání 19 dnů.

Po projednání věci v hlavním líčení okresní soud usnesením ze dne 18. 8. 1965 sp. zn. 4 T 106/65 rozhodl, že podle § 221 odst. 1 tr. ř. se věc vrací okresnímu prokurátorovi k došetření.

Stížnost okresního prokurátora proti tomuto usnesení krajský soud usnesením z 21. 9. 1965 sp. zn. 5 To 365/65 podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítl.

Ke stížnosti pro porušení zákona, podané generálním prokurátorem, Nejvyšší soud usnesení krajského soudu zrušil, zrušil i usnesení okresního soudu a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění.

Nejvyšší soud přezkoumal v rozsahu ustanovení § 267 odst. 1 tr. ř. správnost výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo a shledal, že byl porušen zákon.

Podstatnou změnu okolností případu a nutnost dalšího šetření k objasnění věci spatřoval okresní soud v tom, že svědci K, N a M byli v přípravném řízení vyslechnuti jako svědci bez příbuzenského poměru k obviněnému a proto také nebyli poučeni o možnosti odepřít výpověď podle § 100 tr. ř. Dále v tom, že svědkyně K po řádném poučení ve smyslu citovaného ustanovení odepřela u hlavního líčení vypovídat a k výpovědím svědků N a M nemohl soud pro zmíněné již pochybení přihlížet. A posléze v tom, že poškozený L vypovídal u hlavního líčení odlišně od své původní výpovědi v přípravném řízení.

Krajský soud se postavil na stejné stanovisko jako soud prvního stupně, že totiž svědci K, N a M jsou ve vztahu k obviněnému v příbuzenském vztahu (sešvagření), a že tedy měli být ve vyšetřování poučeni podle § 100 odst. 2 tr. ř. a mělo být zkoumáno, zda právo odepřít výpověď lze těmto svědkům přiznat, či nikoliv. Jestliže se tak nestalo, pak byla věc podle názoru krajského soudu právem vrácena prokurátorovi k došetření, kde předmětem došetřování bude také vysvětlení rozporu svědka L v jeho výpovědi před vyšetřovatelem a výpovědi před soudem.

Tento postup obou stupňů není v souladu se zákonem.

Podle § 221 odst. 1 tr. ř. ve znění novely lze věc vrátit prokurátorovi jen tehdy, ukazují-li výsledky hlavního líčení na podstatnou změnu okolností případu a je-li k objasnění věci třeba dalšího šetření.

Tyto zákonné podmínky v daném případě však splněny nebyly.

Skutečnost, že podle názoru soudů nebyl v přípravném řízení dodržen procesní předpis a někteří ze svědků nebyli poučeni podle § 100 tr. ř. o možnosti odepřít vypovídat a dále zjištění, že svědek – poškozený vypovídal u hlavního líčení odlišně od výpovědi učiněné v přípravném řízení, neukazují v žádném směru na podstatnou změnu okolností případu a na nutnost dalšího šetření.

Zjistil-li okresní soud, že svědek L se u hlavního líčení odchýlil od své výpovědi ve vyšetřování, bylo jeho povinností pokusit se tyto rozpory odstranit a v případě, že by se mu to nepodařilo, pak měl po uvážení všech okolností případu při šetření ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. rozhodnout, které výpovědi tohoto svědka lze uvěřit.

Také v případě, že až při projednávání věci v hlavním líčení zjistil okresní soud, že ve vyšetřování nebyl dodržen postup podle § 100 tr. ř. měl soud povinnost toto pochybení sám napravit. Vrátit věc prokurátorovi z tohoto důvodu mohl totiž jen při předběžném projednání obžaloby podle § 188 odst. 1 písm. f) tr. ř.

Nutno však v této souvislosti dodat, že pro závěr soudů obou stupňů o nutnosti takovéto nápravy není ve spise podkladu.

Pokud se z protokolu o hlavním líčení a z odůvodnění usnesení okresního soudu dá soudit, přiznal okresní soud svědkyni K právo odepřít výpověď (patrně podle § 100 odst. 2 tr. ř.). Tato opatření však okresní soud učinil, aniž blíže zkoumal, zda některá z podmínek citovaného ustanovení u této svědkyně je splněna. Krajský soud tento vadný postup okresního soudu přehlédl a na podporu stanoviska okresního soudu dodal, že svědkyně K je osobou s obviněným sešvagřenou, neboť její dcera je provdána za bratra obviněného a za určitých okolností ve smyslu ustanovení § 100 odst. 2 tr. ř. by bylo možné připustit, aby i osoby sešvagřené odepřely výpověď. Toto podle názoru krajského soudu se vztahuje i na svědky N a M, kteří jsou švagři obviněného.

Krajský soud však přehlédl, že švagrovství je poměr mezi jedním manželem a příbuznými druhého manžela. Mezi příbuznými obou manželů však švagrovského poměru není. Není proto svědkyně K, která je matkou dcery, která je manželkou bratra obviněného, s obviněným v poměru švagrovství. Jde tedy o svědkyni, která není ve vztahu k obviněnému v žádném z poměrů uvedených v ustanovení § 100 odst. 2 tr. ř., a proto má povinnost podle § 97 tr. ř. v této věci svědčit. Stejně je tomu i u svědků N a M. I tito svědci jsou vůči obviněnému bez příbuzenského vztahu a podle vyjádření samotného obviněného při výslechu v přípravném řízení obviněný tyto osoby ani blíže neznal.

Byl tedy v tomto případě jak okresním, tak i krajským soudem porušen zákon v ustanovení § 221 odst. 1 tr. ř. ve znění novely.

Bylo proto nutno vadná rozhodnutí obou stupňů zrušit a okresnímu soudu přikázat, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.